

Catharina
Ingelmanová-Sundbergová

ZLOČINECKÝ GANG PENZISTOV

ZLOČINECKÝ
GANG
PENZISTOV

Catharina
Ingelmanová-Sundbergová

ZLOČINECKÝ GANG PENZISTOV

Libri
FORTUNA

Original title: Catharina Ingelman-Sundberg: KAFFE MED RÅN
Copyright © 2012 by Catharina Ingelman-Sundberg,
by Agreement with Grand Agency, Sweden
and Andrew Nurnberg Associates International Limited.
Graphic design © bürosüd, München
Illustration © Oliver Wetter

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2014
Translation © Mária Holečková, 2014

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.

www.fortunalibri.sk

Redakčná a jazyková úprava Jarmila Antolová
Zodpovedná redaktorka Anna Kališková

Prvé vydanie

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať,
ukladať do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom,
či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou,
alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-293-5

Mojim neteriam a synovcom:
Fredrikovi, Isabelle, Simonovi, Hanne, Marii,
Henrikovi, Catrin, Hampusovi, Susanne, Christianovi,
Catharine, Helene, Fredrike, Anne a Sophii

„Kradni ako lotor, vybne sa ti doktor.“

Christina, 77 rokov

Predslov

MALÁ STARÁ PANI PEVNE UCHOPILA RÚČKY NA CHODÚLKE, VYCHÁDZKOVÚ palicu si zavesila vedľa nákupného košíka a veľmi sa usilovala pôsobiť asertívne. Napokon, zo sedemdesiatdeväťročnej ženy, ktorá sa chystá spáchať svoju prvú bankovú lúpež, musí vyžarovať autorita. Vystrela sa, klobúk si stiahla do čela a prudko otvorila dvere. Podopierajúc sa pomaly a rozhodne vošla do banky. Bolo päť minút pred záverečnou a v rade stáli traja klienti. Chodúľka slabo zaškrípala. Namazala ju olivovým olejom, ale odkedy sa v domove dôchodcov zrazila s vozíkom s čistiacimi potrebami, jedno koleso bolo trochu vratké. Nie že by na tom záležalo. Najdôležitejšie bolo, že chodúľka mala veľký košík, do ktorého sa vmestilo veľa peňazí.

Martha Anderssonová zo Södermalmu v Štokholme kráčala mierne zhrbená. Na sebe mala jednoduchý kabát nevýraznej farby, aby nepútala pozornosť. Bola nízka, pevnej postavy, no nie tučná. Obula si praktické tmavé vychádzkové topánky, ktoré boli ideálne v prípade, že by musela rýchlo ujsť. Samozrejme, za predpokladu, že sa jej podarí rozbehnúť sa. Už roky to neskúšala, takže sa možno bude musieť uspokojiť so svižnejším poklusom. Žilnaté ruky ukrývala v obnosených kožených rukaviciach a krátke strieborné vlasy jej zakrýval hnedý klobúk so širokou strechou. Okolo krku si uviazala žiarivú šatku. Ak by ju od fotili pomocou blesku, zatienila by zvyšok fotografie a črty jej tváre by sa stratili. Šatka bola vlastne

len doplnkové bezpečnostné opatrenie, keďže ústa a nos jej zakrýval klobúk. Bola síce stará, ale bystrá.

Pobočka banky na Götgatane vyzerala ako väčšina dnešných bánk vo Švédsku. Za pultom stála len jedna pokladnička, steny boli nudnej neutrálnej farby, podlaha vyleštená a malý stolík sa prehýbal pod ťarchou brožúrok, ktoré informovali o výhodných pôžičkách na začiatok podnikania. *Ach, drahí autori brožúrok, ja viem o lepšom spôsobe, ako prísť k peniazom*, pomyslela si Martha. Zamýšľala usmievať sa celou cestou k okienku a spať.

Posadila sa na gauč pre zákazníkov a tvárila sa, že si prezerá plagáty o sporiacich účtoch, mala však problém ovládať si ruky. Diskrétno siahla do vrečka a vybrala ovocnú pastilku. Bola to jedna z tých sladkých pochúťok, pred ktorou lekári varujú a zubári ju tajne zbožňujú. Usilovala sa poslúchať a nepodľahnúť pokušeniu, ale ak už mala byť rebelantkou, tak dnes. Jednu zakázanú radosť si hádam len môže dopriať.

So zacinkaním sa zmenilo číslo klienta, ktorý bol na rade, a k pultu sa ponáhlal nejaký štyridsiatnik. Všetko vybavil veľmi rýchlo, rovnako ako tínedžerka za ním. Žiaľ, posledným v rade bol postarší pán, ktorému to trvalo dlhšie, lebo veľa mrmlal a nešikovne sa prehrabával v kope papierov. Martha začala byť netrpezlivá. Nesmie v banke stráviť priveľa času. Nieкто by si mohol všimnúť jej gestikuláciu alebo iný detail, ktorý ju prezradí. Pokúšala sa pôsobiť ako stará pani, ktorá si chce vybrať hotovosť. Ironiou bolo, že presne to sa stalo, hoci pokladničku šokovala suma, ktorú Martha požadovala, a tiež fakt, že tie peniaze nepatrili jej. To sú však len drobné detaily... Martha vylovila z vrečka novinový výstrižok. Písalo sa v ňom, koľko peňazí z bánk ukradli zloději. Vlastne ju k tomuto činu inšpiroval práve názov článku – *Toto je prepada*.

Postarší džentlmen pri pulte už takmer skončil, preto Martha vstala z gauča a vystrela sa. Celý život bola príkladom čestnej a dôveryhodnej osoby, na ktorú sa všetci spoliehali, v škole dokon-

ca pôsobila ako prefektka. Teraz sa z nej mala stať kriminálnička. Ako inak by prežila vo svojom veku v tomto svete? Potrebovala peniaze, aby si zaobstarala slušné miesto, kde by mohla aj so svojimi priateľmi žiť. Už pred tým nemohla cúvnuť. Zabezpečiť si pohodlný tretí vek. Potrebujú trocha oživiť jeseň svojho života. Ona sa o to postará.

Muž pri okienku sa neponáhľal, ale nakoniec sa na displeji nad pokladničkou so zacinkaním zmenilo číslo a Martha bola na rade. Pomaly a dôstojne kráčala k pultu. O chvíľu zničí svoju dobrú reputáciu, ktorú si po celý život budovala. Čo iné sa však dá podniknúť v dnešnom svete, kde tak zle zaobchádzajú so staršími členmi spoločnosti? Buď to znášate a poddáte sa tomu, alebo sa situácii prispôsobíte. Martha sa prispôsobila.

Keď ju od pokladničky delilo len zopár metrov, dobre sa okolo seba poobzerala a nakoniec zastala pred okienkom. Priateľsky kývla hlavou žene za ním a podala jej novinový výstrižok.

Toto je prepád!

Pracovníčka banky si nápis prečítala a s úsmevom vzhliadla k Marthe.

„A ako vám môžem pomôcť?“

„Tri milióny – a švihom!“ zvolala Martha.

Pokladnička sa so širokým úsmevom opýtala: „Chceli by ste si vybrať peniaze?“

„Nie, vy ich vyberiete pre mňa, a hneď!“

„Aha. Váš dôchodok však ešte neprišiel. Chodieval až v polovici mesiaca, viete?“

Martha zostala zaskočená. Vôbec to neprebiehalo tak, ako si predstavovala. Najlepšie bude konať rýchlo. Schmatla svoju palicu, vopchala ju cez otvor v okienku a zamávala ňou. „Chcem svoje tri milióny! Okamžite!“

„Dôchodky však...“

„Urobte, čo vám hovorím! Tri milióny! Do košíka – hneď!“

Pracovníčka banky toho mala dosť. Otváracie hodiny sa skončili a ona už chcela ísť domov. Martha sledovala, ako vstáva a ide po dvoch kolegov. Obaja boli pekní a zdvorilo sa usmievali. Ten, ktorý stál bližšie k Marthe, vyzeral ako Gregory Peck. Alebo že by Cary Grant?

„Situáciu s vaším dôchodkom vyriešime, nebojte sa. Moja kolegyňa vám s radosťou objedná taxík, ktorý vás odvezie domov,“ povedal.

Martha nazrela cez sklo. Videla, že pokladnička drží v ruke slúchadlo.

„Dobre teda. Zdá sa, že vás budem musieť okradnúť inokedy,“ pripustila Martha.

Vytiahla svoju palicu z otvoru v okienku a v ruke zovrela noviny výstrižok. Všetci sa na ňu milo usmievali, podržali jej dvere a odprevali ju až k taxíku. Dokonca jej poskladali chodúľku.

„Domov dôchodcov Diamantový dom. Poprosím seniorskú zľavu,“ oznámila Martha vodičovi a pracovníkom banky zamávala na rozlúčku.

Výstrižok opatrne vložila do kabátového vrečka. Všetko išlo podľa plánu. Malá stará pani s chodúľkou dokáže veľa vecí, ktoré iní nezvládnu. Z vrečka vytiahla ďalšiu ovocnú pastilku a spokojne si hmkala. Aby jej zámer vyšiel, potrebovala už len pomoc svojich priateľov zo zboru. Boli to jej najbližší a najdrahší ľudia, s ktorými sa poznala a spievala viac ako dvadsať rokov. Samozrejme, nemohla sa ich priamo spýtať, či sa chcú stať kriminálnikmi. Bude ich k tomu musieť rafinovane donútiť. No potom – a o tom bola presvedčená – sa jej poďakujú, že im navždy zmenila životy k lepšiemu.

Marthu zobudil vzdialený hukot a cinknutie. Otvorila oči a snažila sa zorientovať. Ach, pravdaže, nachádza sa v domove dôchodcov. A to, čo počula, bol jej priateľ Bertil Engström, ktorého všetci

prezývali Hrabľoš. Vždy v noci precitol zo spánku a išiel sa najesť. Mal vo zvyku zohrievať si jedlo v mikrovlnke a pravidelne naň zabúdal. Martha vstala z postele a s pomocou chodúľky zamierila do kuchyne. Otvorila mikrovlnnú rúru a vytiahla z nej cestoviny s mäsovými guľkami v paradajkovej omáčke, zabalené v plastovom obale, pričom si nespokojne mrmlala. Zasnene sa zadívala na budovy na opačnej strane cesty. Vonku svietilo niekoľko pouličných lúčov. *V tých domoch majú iste poriadnu kuchyňu*, pomyslela si. Aj v domove kedysi mali jednu plne vybavenú, ale noví majitelia znížovali náklady a zrušili stravovaciu sekciu. Predtým ako Diamantový dom prebral vedenie nad domovom dôchodcov, bolo jedlo vrcholom dňa. Jeho vôňa sa vznášala po celej klubovni. Teraz je to inak. Martha zazívala a oprela sa o linku. Všetko sa zhoršilo a situácia bola taká zlá, že Martha často unikala z reality do snov. A aký krásny sen sa jej sníval predtým, ako ju zobudili. Mala pocit, akoby skutočne bola v banke, jej podvedomie prevzalo vedenie a usilovalo sa jej čosi naznačiť. Keď chodila do školy, vždy protestovala proti nespravodlivosti. Aj v priebehu roka, počas ktorého učila, bojovala proti nezmyselným nariadeniam a hlúpym inováciám. Zvláštne bolo, že v domove dôchodcov všetko znášala. Ako sa stala takou ústupčivou a letargickou? Ľudia, ktorí neboli spokojní so svojimi vodcami, začali revolúciu. Aj tu by to mohli urobiť, ak by mala oporu v podobe svojich priateľov. Banková lúpež... to by už bolo asi príliš, či nie? Krátko sa nervózne zasmiala, pretože práve to bolo trochu strašidelné – jej sny sa takmer vždy splnili.

1

V NASLEDUJÚCI DEŇ, KÝM HOSTIA (ALEBO KLIENTI, AKO SA IM teraz hovorí) Diamantového domu pili v klubovni rannú kávu, Martha si premyslela, čo by mala urobiť. Doma v Österlene na juhu Švédska, kde žila ako dieťa, nik nevysedával a nečakal, kým niekto iný čosi podnikne. Ak bolo treba odniesť seno do stodoly alebo kobyľa sa chystala ožrebiť, jednoducho ste sa do toho dali a urobili, čo bolo nutné. Martha sa zadívala na svoje ruky. Pri pohľade na ne cítila hrdosť – boli spoľahlivé a ukazovali, že si svoje odpracovala. Obzerala si zanedbanú klubovňu a okolo nej sa rozprávali ľudia. Pach, ktorý sa vznášal v miestnosti, pripomínal Armádu spásy a nábytok vyzeral, akoby ho priviezli zo skládky. Starodávna sivá budova zo štyridsiatych rokov minulého storočia, s azbestom v obložení, pôsobila ako kombinácia starej školy a čakárne u lekára. Takto si nepredstavovala miesto, na ktorom mala dožiť – so šálkou instantnej kávy a s jedlom v plastovom obale. *Nie, dopekla, to vôbec nie!* Zhlboka sa nadýchla, odložila šálku a naklonila sa ku skupine svojich priateľov.

„Ľudia, počťte so mnou,“ zavelila a naznačila im, aby ju nasledovali do izby. „Musím s vami o niečom hovoriť.“

Všetci vedeli, že Martha má odloženú tajnú zásobu morušového likéru, takže prikývli a ihneď vstali. Štýlový Hrabľoš kráčal na čele skupiny, za ním išiel Génus – vynálezca – a dve Marthine priateľky – Christina, ktorá zbožňovala belgickú čokoládu, a Anna-Greta, čo

pôsobila tak staro, že všetky ostatné staré dámy hravo prekonala. Pozreli sa na seba. Martha mala pripravené čosi špeciálne vždy, keď ich pozvala na likér. Už dlho tento rituál nevykonali, a teraz očividne nastal ten správny čas.

Keď boli v izbe, Martha vytiahla fľašu, odložila z gauča svoje pletenie a vyzvala priateľov, aby si posadali. Šibla pohľadom po mahagónovom stole s čerstvo vyžehleným kvetovaným obrusom. Už dlho ho plánovala vymeniť, bol však veľký a pevný a všetci sa zaň vmestili, takže nateraz poslúži. Položila fľašu na stôl a na bielelizníku si všimla staré rodinné fotografie z Österlenu. Zo skleného rámu sa na ňu usmievali jej rodičia a sestra, stojaci pred domom v Branteviku. Keby ju teraz videli, netváрили by sa spokojne. Boli abstinenti. Vzдорovito prichystala likérové poháriky a naplnila ich po okraj.

„Na zdravie!“ zvolala a pozdvihla pohár.

„Na zdravie!“ veselo odpovedali jej priatelia.

„A teraz pijanskú pieseň,“ nástojila Martha. Všetci potichu artikulovali slová piesne *Helan gâr*. V domove dôchodcov bolo nevyhnutné zachovať počas takýchto akcií ticho, aby ich pri pití likéru nik neprichytil. Martha ešte raz nehlučne zopakovala refrén a spoločne sa zasmiali. Doteraz ich nepristihli a oni sa na tom dobre bavili. Martha položila pohár na stôl a kútikom oka si ostatných premerala. Mala by im povedať o svojom sne? Nie, najprv musia byť naladení na rovnakú vlnu. Potom ich hádam presvedčí, aby pristali na jej plán. Keď boli päťdesiatnici, rozhodli sa, že v starobe budú žiť spolu. Teraz by teda mohli urobiť kolektívne rozhodnutie. Napokon, mali veľa spoločného. Po tom, čo sa z nich stali penzisti, vystupovali ako Vokálny zbor v nemocniciach a cirkevných komunitných centrách a presťahovali sa do rovnakého domova dôchodcov. Martha sa ich dlho usilovala presvedčiť, aby radšej spojili svoje úspory a kúpili si veľké staré panské sídlo na vidieku na juhu krajiny. Myslela si, že je to vzrušujúcejšia voľba

ako domov dôchodcov. V novinách čítala, že takéto staré sídla sú veľmi lacné a niektoré z nich majú aj vodnú priekopu.

„Ak by sa k nám pokúšal dostať nejaký nepríjemný štátny orgán alebo si naše deti budú nárokovat' na dedičstvo predčasne, jednoducho zdvihneme most,“ presviedčala ich. Keď zistili, že na opravu sídla a pomocnú pracovnú silu by potrebovali priveľa peňazí, vybrali si Domov dôchodcov Údolie ľalií. Ich milované zariadenie však odkúpili hrozni noví majitelia, ktorí ho premenovali na Diamantový dom.

„Chutila vám večera?“ spýtala sa Martha. Hrabľoš dopil poslednú kvapku likéru. Vyzeral ospalý, ale, samozrejme, stihol si na fazónku pripnúť ružu a uviazal si čerstvo vyžehlenú kravatu. Bol už postarší, no udržal si mladícky šarm a obliekal sa tak elegantne, že sa za ním obzreli aj mladšie ženy.

„Večera? Trocha som zahnal hlad. Veľmi mi to však nepomohlo. Varia tu horšie ako na lodi,“ rozhorčil sa a položil pohárik na stôl. V mladosti strávil veľa času na mori, ale keď zostal natrvalo na pevnine, vyučil sa za záhradníka. Teraz sa staral o niekoľko kvetín a byliniek na balkóne. Najviac ho hnevalo, že ho všetci prezývali Hrabľoš. Prácu v záhrade mal skutočne rád, a hoci sa raz potkol o hrable a spôsobil si zranenie, podľa jeho názoru to nebol dostatočný dôvod, aby mu do konca života prischlo také meno. Navrhol iné prezývky, no nik ho nepočúval.

„Prečo si nepripraviš syrový sendvič? Niečo, čo sa dá urobiť potichu a nevydáva rušivé zvuky,“ zamrmlala Anna-Greta, ktorú tiež zobudila mikrovlnka a nemohla potom zaspať. Bola to asertívna žena, ktorá vedela, čo chce, a bola taká vysoká a štíhla, že Hrabľoš hovorieval, že sa určite narodila v odkvape.

„Áno, ale vždy cítim koreniny a to lahodné jedlo, ktoré varia na prvom poschodí. Potom som ešte hladnejší,“ vyhovárал sa Hrabľoš.

„Máš pravdu. Aj pre nás by mali variť podobné jedlá. To, čo nám dovážajú a servírujú zabalené v celofáne, nie je veľmi zasycu-

júce,“ poznamenala Christina Åkerblomová a diskrétno si opíjvala nechty. Modistka, ktorá v mladosti túžila stať sa knihovničkou, bola z nich najmladšia – mala len sedemdesiatšesť rokov. Chcela prežiť pokojný a príjemný život, jesť chutné jedlá a maľovať svoje obrazy. Nesnívala o nezdravej strave. Po rokoch strávených v Östermalme, najsnobsejšej časti Štokholmu, bola zvyknutá na určitý štandard.

„Zamestnanci nedostávajú rovnaké jedlo ako my,“ vysvetlila Martha. „To, čo cítime, je určené len novým majiteľom Diamantového domu, ktorí majú na prvom poschodí kanceláriu a kuchyňu.“

„Tak by sme si mali nainštalovať výťah, čo by k nám prevážal ich stravu,“ rozmyšľal nahlas Oscar „Génus“ Krupp, ktorý vždy prišiel s nejakým riešením a bol o rok starší od Christiny.

Génus bol vynálezca a kedysi vlastnil dielňu v Sundrybergu. Tiež mal rád dobré jedlo, čo dokazovala aj jeho obľá postava. Cvičenie považoval za činnosť pre tých, ktorí nemajú čo robiť.

„Spomínate si na brožúrku, ktorú sme dostali, keď sme sem prišli po prvý raz?“ zisťovala Martha. „Písalo sa v nej o chutnom reštauračnom jedle. Hrdili sa aj každodennými prechádzkami, návštevami estrádných umelcov, pedikúrou a kaderníckymi službami. Po príchode nových majiteľov nič z toho nie je pravda. Je načase, aby sme zakročili.“

„Rebélia v domove dôchodcov!“ zvolala Christina melodramaticky a divoko si ovievala tvár rukou, až jej z nej vyletel pilník.

„Presne tak. Malá vzburá,“ súhlasila Martha.

„Vzburá?“ odfrkol si Hrabľoš neveriacky.

„Možno majú noví majitelia finančné problémy. Nakoniec sa to zlepší. Len počkajte a uvidíte,“ navrhla Anna-Greta a napravila si okuliare z päťdesiatych rokov minulého storočia. Celý život pracovala v banke a chápala, že podnikatelia potrebujú byť ziskoví.

„Zlepší? To určite,“ zamrmlal Hrabľoš. „Tí bastardi už niekoľko ráz zvýšili poplatky a nijaké zlepšenie sme nevideli.“

„Nebud' taký pesimista,“ napomenula ho Anna-Greta a opäť si napravila okuliare. Boli staré, opotrebované a stále sa jej šmýkali z nosa. Menila len dioptrie, nikdy nie rám. Považovala ho za nadčasový.

„Čo tým myslíš, pesimista? Musíme požadovať zlepšenie! Vo všetkom! No začneme jedlom!“ tvrdila Martha. „Teraz počúvajte. Majitelia určite majú v kuchyni niečo dobré. Napadlo mi, že keď zvyšok zamestnancov odíde domov, mohli by sme...“

Martha rozprávala a svojím entuziazmom všetkých nakazila. Netrvalo dlho a päť párov očí sa lesklo ako voda na jazere v letný deň. Pozreli sa na seba a ukázali zdvihnuté palce.

Keď priatelia odišli, Martha schovala morušový likér hlboko do skrine a veselo si hmkala. Jej sen o bankovej lúpeži ju nabil energiou. *Nič nie je nemožné*, pomyslela si. Ak však chcela uspieť, musela premyslieť alternatívy. A na to sa práve chystala. Ostatní potom budú presvedčení, že sa rozhodli úplne sami.

2

KEĎ VŠETCI VYSTÚPILI Z VÝŤAHU A STÁLI PRED KANCELÁRIOU Diamantového domu, Martha zdvihla ruku a utišila ich. Preskúmala obsah skrinky s kľúčmi a vybrala jeden v tvare trojuholníka, ktorý zámočníci nedokážu skopírovať. Vložila ho do zámky, otočila ním a dvere sa otvorili.

„Presne ako som si myslela. Univerzálny kľúč. Skvelé, ideme dnu, ale buďte ticho.“

„Ty si tá, čo rozpráva,“ zamrmľal Hrabľoš, ktorý bol presvedčený, že Martha vždy zbytočne veľa reční.

„Čo ak nás tu niekto nájde?“ obávala sa Christina.

„Neboj sa, budeme ticho ako myšky,“ vyriekla nahlas Anna-Greta, ktorá dobre nepočula, a preto, podobne ako iní ľudia s rovnakým problémom, priveľmi zvyšovala hlas.

Keď sa všetci piati pomaly a opatrne presúvali dnu, chodúľky nepríhodne škripali. Vo vzduchu sa vznášala vôňa typická pre kancelárie a čerstvo vyľštený nábytok a na stole stáli vzorne usporiadané zakladače.

„Hm, kuchyňa bude asi za tými dverami,“ ukázala Martha prstom na opačnú stranu miestnosti.

Martha vošla prvá a zatiahla závesy.

„Teraz môžeme zažať svetlo.“

Keď kuchyňu zaplavil jas zo žiarovky, zistili, že sa nachádzajú v obrovskom priestore s chladničkou, mrazničkou a veľkými ná-

stennými skrinkami. V strede stál prepravný vozík na kolieskach a pod oknom bol jedáľenský stôl so šiestimi stoličkami.

„Tomu teda hovorím kuchyňa,“ vyhlásil Génus a pohladil chladničku.

„Tu určite bude dobré jedlo,“ povedala Martha a otvorila ju. Na poličkách boli uložené kuracie a hovädzie steak, jahňacie stehno a niekoľko druhov syra. V zásuvkách ležal šalát, paradajky, červená repa a ovocie.

Mrazničkové dvere sa otvárali ťažšie.

„Bože môj! Losie steak a homár!“ zvolala Martha a ukázala všetkým obsah boxu. „Je tu hádam všetko okrem torty! Asi často oslavujú!“

Dlho tam stáli a bez slova zízali dnu. Génus sa škrabal na hlavu, Hrabľoš si položil ruku na srdce a vzdychol, Christina lapala dych a Anna-Greta reptala.

„Toto muselo stáť majetok!“ mrmlala.

„Ak si z toho po troške vezmeme, nik si to nevšimne,“ navrhla Martha.

„Nemôžeme im predsa ukradnúť jedlo,“ protestovala nábožná Christina.

„Nebude to krádež. Čo myslíš, za čie peniaze to nakúpili? Jednoducho si vezmeme, čo je naše. Tu máš, podrž to.“

Martha vytiahla kura a Hrabľoš, ktorý vždy navečer trpel hladom, ho ovoňal.

„Potrebujeme aj ryžu, korenie a múku, aby sme si mohli pripraviť omáčku,“ poznamenal Génus, ktorý sa už úplne prebral. Nebol len vynálezca, ale aj dobrý kuchár. Keďže jeho exmanželka varila len nejedlé veci, naučil sa kuchárskemu umeniu sám. Časom zistil, že jeho žena je nanič nielen v kuchyni, ale aj v živote, a tak sa s ňou rozviedol. Dodnes ho trápili nočné mory, v ktorých stála pri jeho posteli, zaháňala sa váľkom na cestu a sťažovala sa. Dala mu však syna, za čo jej bol vďačný.

„Do omáčky musí ísť víno.“ Génus sa poobzeral a zbadal stojan s fľašami. „Nemôžem tomu uveriť, pozrite sa sem.“

„Tie nesmieme vziať. Prišli by na to,“ nesúhlasila Martha. „Ak si nevšimnú, že sme tu boli, môžeme sa sem ešte zopár ráz vrátiť.“

„Pche! Jedlo bez vína je ako auto bez kolies,“ vysvetlil Génus. Podišiel k stojanu a vytiahol dve fľaše s lahodným mocom. „Otvoríme ich, vypijeme a potom do nich nalejeme šťavu z repy,“ navrhol.

Martha naňho uprela obdivný pohľad. Vždy mal na všetko odpoveď. Bol večný optimista, ktorý žil v presvedčení, že problémy sú na to, aby sa riešili. Pripomínal jej rodičov. Keď sa so sestrou poobliekali do ich šiat a narobili neporiadok, vždy ich vyhrešili, ale nakoniec sa na tom zasmiali. Mysleli si, že je lepšie mať doma neporiadok a šťastné deti ako dokonale upratané a smutných potomkov. V živote sa riadili mottom: *Všetko sa vyrieši samo*. Martha s tým súhlasila. Bola to pravda.

Doštičky na krájanie, panvice a hrnce boli čoskoro na svojich miestach a všetci spoločne pripravovali jedlo. Martha vložila kura do rúry, Génus pripravil lahodnú omáčku, Hrabľoš urobil chutný šalát a Christina sa snažila pomáhať. V škole vyučovali aj domáce práce, no odvtedy mala v kuchyni vždy výpomoc, a tak zabudla všetko, čo sa naučila. Jediné, na čo si trúfla, bolo šúpanie uhorky.

Anna-Greta prestrela stôl a dohliadla na ryžu.

„Čo jej človek prikáže, to urobí. Je dobrá,“ zašepkala Martha a pohodila hlavou k Anne-Grete. „Je však aj veľmi pomalá a musí všetko počítať.“

„Mne to neprekáža, pokiaľ teda nezačne rátať zrnká ryže,“ odpovedal Génus.

V kuchyni to začalo lahodne rozvoníavať. Hrabľoš ponalieval víno. Táto úloha mu veľmi sedela, keďže mal na sebe modré sako a naškrobenú kravatu, bol slušne učesaný a voňal vodou po holení. Christina si všimla, že sa obliekol elegantne, a tak si potajomky naniesla na tvár púder a na pery rúž.

V miestnosti sa ozýval hrkot panvíc a tanierov, rozhovory a smiech. Trvalo dosť dlho, kým všetko uvarili, ale čo na tom, keď popíjali skvelé víno a dobre sa bavili? Nakoniec sa posadili za stôl, šťastní ako zamladi.

„Komu ešte nalejem?“

Hrabľoš doplnil do pohárov a cítil sa ako za starých čias, keď pracoval ako čašník na výletných lodiach, ktoré sa plavili po Stredozemnom mori. Teraz bol trochu pomalší, no zachoval si rovnakú dôstojnosť. Žuli, pripíjali si a nahlas spievali piesne zo svojho repertoáru. Génus objavil fľašu starého šampanského a tá tiež kolovala. Christina do seba naliala víno.

„Husté,“ povedala. Ten výraz pochytila od svojich vnúcat. Usilovala sa ísť s dobou. Položila pohár na stôl, poobzerala sa a vyhlásila: „Drahí moji, musíme si zatancovať!“

„Ja nevládzem,“ vzdychol Génus a položil si ruku na žalúdok.

„Jasné, ide sa,“ zvolal Hrabľoš a vstal, no nebol schopný ani rovno stáť, a tak Christina musela tancovať sama.

„Je odvážnejšie riskovať ako vyhasnúť,“ zarecitovala a rozpažila. Hoci sa nikdy nestala knihovníčkou, ako snívala, lásku k literatúre si zachovala. To, čo zo švédskej klasiky neovládala, nestálo za prečítanie.

„Zasa cituje tie svoje obľúbené stariny. Dúfam, že nezačne aj s *Odyseou*,“ zašepkala Martha.

„Alebo so *Ságou Göstu Berlinga*,“ dodal Génus.

„Je krajšie počuť zvuk praskajúcej tetivy, ako nikdy neohnúť luk,“ pokračovala Christina.

„To by mohlo byť naše motto!“ navrhla Martha.

„Čo? Praskajúca tetiva?“ prerušil ju Hrabľoš. „Nie, mali by sme mať takéto: *Lepšie ležať v zlomenej posteli, ako spávať sám.*“

Christina sa začervenala a zmlkla uprostred vety.

„Hrabľoš! Musíš mať vždy nemiestne poznámky? Správaj sa slušne!“ vyhrešila ho Anna-Greta a ohrnula pery.

„My sme však ten luk už ohli, nemám pravdu?“ spýtala sa Christina. „Odteraz sem musíme chodiť aspoň raz týždenne.“ Schmatla svoj pohár a pozdvihla ho.

„Na zdravie! A na našu najbližšiu návštevu tejto kuchyne!“

Všetci si navzájom pripili a pokračovali v zábave, až kým im neoťaželi viečka a nezačali nezrozumiteľne blábovať. Martha sa rozhovorila v starom južanskom dialekte, ku ktorému sa uchýlila vždy, keď bola veľmi unavená. Bol to akýsi varovný signál a ona ho zachytila.

„Priatelia moji drahí, teraz musíme poumývať riady a upratať kuchyňu,“ zavelila.

„Pokojne začni,“ odpovedal Hrabľoš a opäť naplnil Marthin pohár.

„Nie, musíme tu upratať, aby si nik nevšimol, že sme tu boli,“ trvala na svojom a pohár odstrčila.

„Ak si unavená, môžeš sa o mňa oprieť,“ navrhol Génius a priateľsky ju tľapol po líci.

Martha to urobila a zaspala.

V nasledujúce ráno, keď Ingmar Mattson, riaditeľ Diamantového domu, prišiel do práce, začul zo svojich súkromných obytných priestorov zvláštny hluk. Čudné zvuky akoby vydávala skupina medveďov. Poobzeral sa po pracovni. Nič nezvyčajné nevidel, len to, že kuchynské dvere sú otvorené.

„Čo, dopekla, to má...“ zamrmlal a vzápätí narazil do chodúľky a spadol na zem. Zanaďával, vstal a s úžasom sa díval na výjav pred sebou. Digestor bol zapnutý a okolo stola sedelo päť spiacich penzistov. Na stole ležali špinavé tanieri, prázdne vínové poháre a dvere na chladničke boli dokonca otvorené. Riaditeľ Mattson na ten neporiadok neveriacky zísal. Klienti domova dôchodcov majú evidentne viac slobody, ako si myslel. Rozhodol sa, že požiada sestru Barbaru, aby sa o to postarala.

3

NA NEJAKOM AUTE NA ULICI SA SPUSTIL ALARM A KDESI V DIALKE hučal ventilátor. Martha zažmurkala a potom otvorila oči, privykajúc si na jas, ktorý vytvárali slnečné lúče, čo prenikali do izby. Okná boli špinavé, zišlo by sa ich umyť, a kvietkované záclony, ktoré si sama zavesila, aby rozžiarila miestnosť, treba vyprať. Poriadok tu očividne nikoho nezaujímal a ona také práce už nezvládla. Schuti zazívala. Myšlienky mala popletené a nedokázala sa sústrediť. *Ach jaj, aká som unavená.* Od toho večierka mala pocit, akoby jej hlava bola plná lepkavej žuvačky. Samozrejme, že víno a lieky, ktoré každý deň brala, sa navzájom neznášali najlepšie. No aká to bola zábava! Keby len bol zostal čas upratať a vrátiť sa do izieb! Keby len neboli bývali zaspali...

Martha sa posadila na okraj postele a pomaly zasunula nohy do papúč. Bolo to hrozne trápne a riaditeľ Mattson na nich zlostne kričal. Pohľadom preskočila na nočný stolík. Ležal na ňom otvárač na fľaše, ktorý jej dal Génus s venovaním – *na ďalšie večierky*. Žiaľ, tie sa už asi neuskutočnia. Po tom poslednom ich sestra Barbara zamkla do izieb a poschodie pre obyvateľov domova dôchodcov mohli opustiť len v sprievode zamestnanca Diamantového domu. Navyše museli užiť malé červené tablety, ktoré ich mali upokojiť. Život sa stal takým nudným!

A tie lieky – prečo ich starí ľudia musia konzumovať tak veľa? Dostávajú ich viac ako jedla. Možno preto sú takí otupení. Predtým

hrávali karty a navštevovali sa v izbách aj po ôsmej večer. Odkedy však vznikol Diamantový dom, všetko sa skončilo. Teraz nerobievali nič, a ak sa dostali ku kartám, buď zaspali, alebo zabudli, čo vlastne robia. Christina, ktorá zbožňovala klasickú literatúru, nemala silu ani listovať v časopisoch a Anna-Greta, čo počúvala koncerty pre lesný roh a niekoľko švédskych populárnych spevákov, teraz len hľadela na prehrávač a nevládala si vybrať z poličky nijakú nahrávku. Génus už roky nič nevynašiel a Hrabloš sa viac poriadne nevenoval svojim rastlinám. Väčšinou len pozerali televíziu. Niečo nebolo v poriadku.

Martha vstala, chytila sa chodúľky a prešla do kúpeľne. Kým si umývala tvár, čistila zuby a venovala sa rannej toalete, nad všetkým premýšľala. Nebola to práve ona, kto zamýšľal protestovať a uskutočniť revolúciu? A nerobila nič. Hľadela na svoj obraz v zrkadle a všimla si, že vyzerá vyčerpaná. Tvár mala bledú a vlasy jej odstávali na všetky strany. Zhlboka si vzdychla a natiahla sa po hrebeň, pričom prevrhla fľaštičku s červenými tabletami. Rozsypali sa po podlahe kúpeľne a ležali tam ako malé nahnevané bodky. Nemala chuť zbierať ich. Odfrkla si a jednoducho ich nohou zamietla do odtoku v podlahe.

Zbavila sa aj iných liekov a o niekoľko dní sa už cítila oveľa veselšia. Opäť začala pliesť, a keďže vždy obľubovala trilery s kriminálnou zápletkou, znova sa pustila do čítania kopy kníh o hrozných vraždách, ktoré ležali na nočnom stolíku. A tak sa vrátila aj jej túžba po revolúcii.

Keď Génus začul klopanie, vedel, že to bude Martha. Tri výrazné údery na dvere hneď vedľa kľučky a potom ticho. Jednoznačne ona. S námahou vstal z gauča a napravil si sveter na okružlom bruchu. Už dávno ho nenavštívila a premýšľal, či je v poriadku. Každý večer za ňou plánoval zájsť, ale vždy zaspal pred telkou. Rýchlo pohľadal prázdnu škatuľu, uložil do nej kôpku nákresov,

dlát a skrutiek, ktoré sa povalovali na konferenčnom stolíku, a zastrčil ju pod posteľ. Dve modré košeľe a deravé ponožky schoval za vankúše na gauči a omrvinky zo stola zmietol na zem. Keď bol hotový, vypol televízor a išiel otvoriť.

„Ach, to si ty, pod' ďalej!“

„Génus, musíme sa porozprávať,“ oznámila mu Martha a rázne vošla do izby. Prikývol a zapol rýchlovarnú kanvicu s vodou. V skrinke ho od dózy s instantnou kávou delilo niekoľko obvodových doštičiek, káblov a kladivo. Keď voda zovrela, zalial ju a pridal do nej zopár celých kávových zrníek.

„Obávam sa, že nemám nijaké kekсы, ale...“

„To je v poriadku,“ odvetila Martha, vzala si šálku a posadila sa na sedačku. „Vieš čo, možno to bude znieť šialene, no myslím si, že nás otupujú liekmi. Dostávame ich priveľa. Preto sme takí letargickí.“

„Naozaj? Myslíš tým...“ začal Génus a nohou potajomky zastrčil rozobrané rádio značky Grundig pod kreslo, dúfajúc, že si to nevšimla.

„Nemôžeme to nechať tak!“

„To je pravda! Chceli sme predsa protestovať, nuž sme to aj mali urobiť.“

Vzal ju za ruku a jemne ju potľapkal.

„Drahá, ešte predsa nie je neskoro.“

Marthine oči zažiarili a celá ožila.

„Vieš čo? Nad niečím som premýšľala. Vo väzení môžeš ísť raz za deň na čerstvý vzduch, ale odtiaľto nás pustiť nechcú.“

„Neviem, či vzduch v okolí väznice možno nazvať čerstvým, no chápem, čo tým chceš povedať.“

„Väzni sa každý deň na hodinu dostanú von, dostávajú výživné jedlo a môžu sa zúčastniť na rôznych remeselných kurzoch. Vlastne sa majú lepšie ako my.“

„Remeselné kurzy?“ zaujímal sa Génus.

„Vidiš? Túžim žiť čo najdlhšie, ale želám si, aby to bol vzrušujúci čas.“ Naklonila sa k nemu a niečo mu pošepala do ucha. Génus nadvihol obočie a pokrútil hlavou. Martha sa však nevzdala.

„Génus, veľmi dobre som si to premyslela.“

„Dobre. Áno, prečo nie,“ odpovedal, oprel sa a vybuchol do smiechu.

ZDRAVOTNÁ SESTRA BARBARA SA PONÁHLALA A PO CHODBE SA ozýval zvuk jej podpätkov. Otvorila dvere skladu s liekmi, vytiahla vozík a tablety uložila na tácku. Každý z dvadsiaticich dvoch klientov užíval určité liečivá a ona ich mala na starosti. Riaditeľ Mattson bol v tomto úzkostlivý a každý postarší klient mal svoj vlastný lekársky predpis. Niektoré tablety, ako tie červené, dostávali všetci. Rovnako aj svetlomodré, ktoré začali podávať len nedávno. Spôsobovali, že ľudia strácali chuť do jedla.

„Skonzumujú menej a nebudeme musieť toľko nakupovať,“ tvrdil riaditeľ.

Sestra Barbara premýšľala, či je to etické, ale neodvážila sa o tom hovoriť, keďže si nechcela Mattsona pohnevať. Túžila v živote niečo dosiahnuť. Jej matka pracovala ako chyžná v snobskej štvrti Djursholmu a vychovala ju sama. Nikdy veľa nezarábala a boli dosť chudobné. Keď ju raz Barbara sprevádzala do práce, uvidela drahé maľby, lesknúce sa striebro a vzorované podlahy. Boháči, pre ktorých mama pracovala, nosili nádherné oblečenie a kožuchy. Doteraz na tento zážitok z iného sveta nezabudla. Aj doktor Mattson patril k takým úspešným ľuďom. Bol od nej o dvadsať rokov starší, energický, inteligentný a disponoval skúsenosťami v obchodovaní. Mal vplyv a moc a uvedomila si, že by jej v živote mohol pomôcť. Lipla na každom jeho slove a obdivovala ho. Možno mal zopár kíl navyše a priveľa pracoval, ale bol bohatý

a hnedými očami, tmavými vlasmi a šarmom jej pripomínal Taliana. Netrvalo dlho a zaľúbila sa doňho. Samozrejme, bol ženatý, ona však dúfala v niečo viac a čoskoro sa medzi nimi rozvinul vzťah. Chystali sa na spoločnú dovolenku.

Ponáhľala sa po chodbe a rozdávala lieky. Potom odtlačila vozík do zásobárne a vrátila sa do kancelárie. Zostávalo už len upratať dokumenty na pracovnom stole, aby Katja, jej náhradníčka počas dovolenky, mala všetko pripravené. Sestra Barbara sedela za počítačom a zasnená sa dívala do diaľky. *Zajtra*, pomyslela si, *už zajtra*. Nakoniec sa im podarí od všetkého odísť a budú s Ingmarom sami.

V nasledujúci deň si Martha všimla, že Mattson prišiel autom po sestru Barbaru. Šípila, že medzi nimi niečo je. Riaditeľ išiel na konferenciu a bral ju so sebou. *Výborne. To nám vyhovuje*, pomyslela si Martha. Počkala, kým auto zmizlo z dohľadu, zašla za priateľmi a porozprávala im o tabletách, ktoré potom všetci rýchlo vyhodili.

O niekoľko dní neskôr sa klubovňou opäť niesol smiech. Génus a Hrabloš hrali backgammon, Christina sa venovala svojim maľbám a Anna-Greta počúvala hudbu alebo si vykladala pasians.

„Táto hra udržiava mozog vo forme,“ zaštebotala Anna-Greta a položila na stôl karty. Nepodvádzala a vždy každému oznámila, keď hru úspešne ukončila. Vďaka pretiahnutej chudej tvári a vlasom zopnutým do uzla pôsobila viac ako učiteľka než ako bývalá pracovníčka banky. Niekoľko ráz dobre investovala a zbohatla, a bola hrdá, že dokáže rýchlo počítať z hlavy. Keď sa jej zamestnanci domova ponúkli, že jej pomôžu so starostlivosťou o účty, tak na nich zazrela, že sa viac spýtať neopovážili. Vyrastala v Djursholme a spoznala hodnotu peňazí. V škole vynikala v matematike. Martha ju kútikom oka sledovala a premýšľala, či by sa jej túto spravodlivú a poriadnu osôbku podarilo presvedčiť,

aby sa zúčastnila na spoločnom dobrodružstve. S Géniom zosnovali plán a čakali už len na vhodnú príležitosť, aby ho mohli uskutočniť.

Dni počas neprítomnosti sestry Barbary boli tichom pred búrkou. Naoko vyzeralo všetko ako zvyčajne, ale vnútri každého z nich sa čosi zmenilo. Piatí priatelia spievali *Šťastný ako vták* a prvé verše z Larssonovej lyrickej kompozície *Förklädd gud*, presne ako predtým, než ich prevzal Diamantový dom. Po prvý raz po dlhom čase sa zamestnanci usmievali a tleskali. Devätnásťročná Katja Eriksonová z Farsty, dočasná náhrada za sestru Barbaru, napiekla k popoludňajšej káve koláčiky, zohnala Géniovi náradie a nechala všetkých robiť, čo chceli. Hostia Diamantového domu tak nadobudli ešte viac sebavedomia, a keď nastal čas, aby Katja odišla domov a vrátila sa sestra Barbara, vzklíčilo v nich semienko vzdoru.

„Nuž, myslím, že sa musíme pripraviť na najhoršie,“ povzdychol Génius, keď zbadal, ako sa cez sklené dvere blíži obávaná zdravotníčka.

„Pravdepodobne je pripravená kvôli Mattsonovi uplatniť nové obmedzenia,“ premýšľala nahlas Martha. „Na druhej strane to však môže pomôcť našej veci,“ dodala a nebadane žmurkla.

„Áno, je to pravdepodobné,“ súhlasil Génius a zopakoval Marthino gesto.

Sestra Barbara bola v budove len niekoľko hodín, no už sa chodbami ozývalo trieskanie dverí a klopkanie podpätkov. Popoludní všetkých požiadala, aby sa zhromaždili v klubovni. Keď tam konečne boli, odkašľala si a na stôl položila hrbu papierov.

„Žiaľ, budeme musieť zaviesť určité obmedzenia,“ začala. Vlasý mala pekne vyčesané dohora a na ruke sa jej leskol nový náramok. „V ťažkých časoch je nutné prispôbiť sa. Mrzí ma to, ale sme nútení prepustiť niekoľko zamestnancov, takže od budúceho týž-

dňa tu budú okrem mňa len ďalší dvaja pracovníci. To znamená, že na prechádzku pôjde každý z vás raz do týždňa.“

„Väzni chodia von každý deň! To predsa nemôžete urobiť!“ zaprotestovala nahlas Martha.

Barbara sa tvárila, že ju nepočuje.

„Musíme znížiť aj náklady na stravu,“ pokračovala. „Odteraz budete dostávať jedno hlavné jedlo, po zvyšok dňa vás nasýtia sendviče.“

„Len cez moju mŕtvolu! Potrebujeme poriadne potraviny a mali by ste kupovať viac ovocia a zeleniny,“ zaburácal Hrabľoš.

„Myslíte si, že horná kuchyňa je zamknutá?“ zašepkala Martha.

„Och, nie opäť to miesto,“ zaprotestovala Christina a z ruky jej vypadol pilník na nechty.

Večer, keď zamestnanci odišli domov, Martha sa vybrala do kuchyne na poschodí. Hrabľoš sa poteší, ak mu zoženie šalát. Bol trochu sklúčený, pretože sa mu neozýval syn, a potreboval sa rozveseliť. Aj Martha si želala mať rodinu, no láska jej života ju opustila, keď mal ich syn dva roky. Jej malý anjelik mal jamky na lícach a kučeravé blond vlásy a päť rokov bol stredom jej vesmíru. V posledné leto na vidieku sa boli pozrieť v stajni na kone, zbierali v lese čučoriedky a chytali ryby v jazere. V jedno nedelne ráno, kým spala, si vzal rybársky prút a vybral sa k mólu. Tam, pri jednom zo stĺpov, ho aj našla. Život sa jej zastavil a keby nebolo rodičov, nedokázala by v ňom pokračovať. Po smrti milovaného dieťaťa mala niekoľko vzťahov, no keď sa jej podarilo počať, zakaždým potratila. Napokon bola pristará a myšlienky na rodinu sa vzdala. Bezdetnosť ju veľmi trápila, hoci to nedávala najavo. Svoju bolesť ukrývala a zisťovala, že smiech je dobrá kamufláž. Ľudia sa dali ľahko obalamutiť.

Vyhňala tieto myšlienky z hlavy, vkradla sa do kancelárie sestry Barbary a otvorila skrinku s kľúčmi. Spomenula si na vôňu jedla a s očakávaním schmatla univerzálny kľúč. Keď však vyšla na prvé

poschodie, jej plán stroskotal. Namiesto kľúčovej dierky bolo vo dverách jedno z tých zvláštnych zariadení na umelohmotné karty. Diamantový dom urobil z kuchyne nedobytnú pevnosť! Zaplavilo ju sklamanie a trvalo jej niekoľko minút, kým sa pozbierala a vrátila sa naspäť. Nevzdala sa však a odviezla sa výťahom do suterénu. *Možno bude v pivnici nejaká komora alebo sklad zásob.*

Keď sa dvere otvorili, chvíľu váhala, pretože si nebola istá, kde sa nachádza. Na konci chodby videla slabé svetlo a staromódne dvere so sklenou výplňou v hornej časti. Aj tie boli zamknuté, ale univerzálny kľúč fungoval. Opatrne otvorila a oviaľ ju studený, osviežujúci vzduch. *Úžasné! Cesta von!* Chlad jej pomohol opäť triezvo rozmýšľať a zrazu si spomenula na starý kľúč od rodičovského domu. Veľmi sa podobal na univerzálny. Ak by ich zamenila, nik by si nič nevšimol. Martha zatvorila dvere, zažala a vošla do inej chodby. Bolo tam niekoľko vstupov, na jednom stál nápis *TELOCVIČNA – LEN PRE ZAMESTNANCOV*. Odomkla a nazrela dnu.

Miestnosť nemala okná a chvíľu jej trvalo, kým našla vypínač. Neónové svetlá zablikali a Martha uvidela švihadlá, malé činky a cyklistické trenažéry. Steny lemovali lavičky a dookola boli rozmiestnené bežecké pásy a zvláštne zariadenia, ktoré nepoznala. Takže Diamantový dom zrušil profylaktické cvičenia pre svojich obyvateľov, prevádzkoval však telocvičňu pre zamestnancov! Opakovane žiadali, aby im vyhradili miestnosť na cvičenie, ale noví majitelia to zamietli. Martha mala chuť kopnúť do dverí, čo bolo v jej veku dosť namáhavé, a tak namiesto toho šťavnato zahrešila, prehla chrbát ako mačka a pohrozila pästou: „Za toto zaplatíte, len počkajte!“

Vrátila sa do izby, kľúč od rodného domu podložila pod dvere a ťahala ich k sebe dovtedy, kým sa neohl. Potom ho zavesila do skrinky. *Nikoho neznepokojí, že nebude sedieť do zámky, keďže je poškodený.* Univerzálny kľúč si schovala do podprsenky, ľahla si do

postele a zakryla sa až po bradu. Prvým revolučným krokom bola možnosť voľného pohybu. A presne to budú odteraz robiť. Zatvorila oči a s úsmevom na perách zaspala. Snívalo sa jej o gangu dôchodcov, ktorí vykradli banku a vo väznici ich oslavovali ako hrdinov.

5

PLÁNY DO BUDÚCNOSTI, KTORÉ MARTHA A GÉNIUS SNOVALI, BO-
li čoraz odvážnejšie. Spoločná vízia im dodala novú energiu a boli
aj trúfalejší. Domov dôchodcov zatiaľ zaviedol ďalšie obmedzenia.
Ku káve, ktorej spotrebu stanovili na tri šálky denne, už popoludní
nedostávali žemľu. Keď sa obyvatelia zišli, aby ozdobili vianočný
stromček, zostali v šoku. Vedenie viac neposkytovalo ozdoby.

„Stavím sa, že vo väzení majú ozdobené stromčeky!“ kypela
Martha hnevom.

„A nielen to. Počas Vianoc umožnia väzňom vychádzku po
meste s prehliadkou výkladov,“ rozčúlil sa Génus, vstal a rozzúre-
ne odišiel. O chvíľu sa vrátil s betlehenskou hviezdou, ktorú vy-
tvoril pomocou striebornej pásky.

„Táto hviezda je rovnako dobrá ako iné,“ vyhlásil, vystužil ju
kefkami na čistenie fajky a prilepil ju na vrchol stromčeka. Všetci
zatlieskali a Martha sa usmiala. Génus mal síce osemdesiat rokov,
ale stále v ňom bol kus malého chlapca.

„Taká hviezda predsa nestojí veľa,“ poznamenala Anna-Greta.

„Sú to lakomci, ktorí nikomu nechcú nič dať. Tu sa nič nezlep-
ší, práve naopak. Včera sme s Géniom stretli niekoľko ďalších čle-
nov vedenia a podali sme im zopár návrhov, ale nepočúvali nás. Ak
chceme niečo zmeniť, musíme to urobiť sami,“ oznámila Martha
a prudko vstala, až pri tom prevrhla stoličku. „S Géniom sme roz-
hodnutí zabezpečiť si lepší život. Pridáte sa k nám?“

„Presne tak!“ zvolal Génius a tiež sa postavil.

„Áno, stretnime sa v tvojej izbe a dajme si pohárik morušového likéru,“ navrhla Christina. Cítila, že na ňu niečo lezie, a chcela si dopriať čosi chutné.

„Opäť morušový likér? No, asi nám to bude musieť stačiť,“ zamrmľal Hrabľoš.

O niekoľko minút spoločne vošli k Marthe a usadili sa na gauč. Okrem Hrabľoša, ktorý si radšej vybral kreslo. V predchádzajúci deň si náhodou sadol na Marthino pletenie a nechcel si ten zážitok zopakovať. Martha vybrala likér, ponalievala ho a debata sa začala. Ustavične zvyšovali hlas, až musela nakoniec pobúchať palicou po konferenčnom stolíku.

„Teraz ma počúvajte! Nič nedostaneme zadarmo, veru nie, budeme si to musieť vybojovať,“ vysvetlila. „Aby sa nám to podarilo, potrebujeme si zlepšiť kondičku. Tu je kľúč od telocvične pre zamestnancov. Každý večer sa tam môžeme vkradnúť a cvičiť.“ Triumfálne im ho ukázala.

„Je to dobrý nápad? Veď nás tam nájdú,“ protestovala Christina, ktorá radšej držala diétu, ako by sa mala pohybovať.

„Ak vždy upraceme, nik si nič nevšimne,“ odpovedala Martha.

„To si hovorila aj o kuchyni. A polámem si pri tom nechty,“ sťažovala sa Christina.

„Myslel som si, že keď budem na dôchodku, oddýchnem si,“ zastonal Hrabľoš.

Martha sa tvárila, že nepočuje, ale s Géniom si vymenili niekoľko významných pohľadov.

„Zopár týždňov cvičenia a budeme schopní čohokoľvek a pochytí nás aj lepšia nálada,“ oduševnene pokračovala. Bola to však iba časť pravdy, pretože v tej chvíli im nemohla prezradiť svoj názor, že ak je človek kriminálnik, musí byť vo forme, aby mohol páchať zločiny. V predchádzajúci deň zaspala pred televízorom, a keď otvorila oči, práve bežal dokumentárny film o väzení. To ju

prebralo. Schmatla ovládač a stlačila nahrávanie. V nemom úžase sledovala reportéra v dielni, v pracovni a v izbách väzňov. Keď sa zišli v jedálni, mohli si vybrať rybu, mäso alebo vegetariánske jedlo, a dokonca k nemu dostali aj hranolčky. Mali aj šalát a ovocie. Martha potom zašla za Géniom. Spoločne si záznam pozreli a rozprávali sa až do polnoci.

Martha zvýšila hlas, aby zdôraznila, o čo jej ide, ale zároveň nepriťahla pozornosť jedného z troch zamestnancov Diamantového domu.

„Chystáme sa zlepšiť svoje životné podmienky, a preto musíme byť fit, a to hneď! Čas je luxus, ktorý nemáme!“

Vedela, aké dôležité je byť vo forme. V päťdesiatych rokoch minulého storočia, keď sa s rodinou presťahovali do Štokholmu, prišla sa ku gymnastickej skupine Idlaflickorna. Niekoľko rokov pravidelne cvičila, aby si zlepšila kondíciu, koordináciu a aby bola rýchlejšia a silnejšia. Napriek tomu, že nikdy nepôsobila žensky zvodne, cítila sa zdravá. Potom to však zanedbala, pribrala, a hoci držala diéty, vždy mala zopár kíľ navyše. Teraz sa naskytlá príležitosť niečo s tým urobiť.

„Cvičenie v telocvični! Ty otrokárka!“ zvolal Hrabľoš a prevrátil do seba pohárik morušového likéru, akoby to bola vodka. Rozkašľal sa a nahnevane pozrel na Marthu, no tá malá okrúhla dáma sa naňho len usmiala a vyzerala tak priateľsky a milo, že sa zahanbil. Nie, nebola otrokárka, len im chcela dobre.

„Počúvajte! Myslím, že by sme mali dať Marthe šancu,“ zasiahol Génius, pretože hoci nebol veľmi naklonený fyzickej námahe v telocvični, vedel, že bez zlepšenia kondície sa od Diamantového domu ďaleko nedostane. Martha naňho povzbudzujúco hľadela.

„Dobre, ale čo teda urobíme?“ spýtali sa Christina a Hrabľoš jednodhlasne.

„Staneme sa tými najproblémovejšími dôchodcami na svete,“ odpovedala Martha. Svetová revolúcia ešte musí počkať.

HRABLOŠ SI VYBRAL Z ÚST CIGARETU A UROBIL ĎALŠIU SÉRIU s činkami. Bolo to čoraz ľahšie, veď už cvičili vyše mesiaca každý večer, dokonca aj cez víkendy. Christina sedela na cyklistickom trénažéri a Anna-Greta a Génus trénovali na zariadeniach, ktoré pomáhajú posilniť prsné svalstvo.

„Ako ti to ide, Hrabľoš?“

Martha sa naňho milo usmiala a priateľsky ho potľapkala po pleci.

„Fajn,“ zadychčal, červený v tvári. Odložil činky a unavene sa na ňu pozrel. V sedemdesiatich deviatich rokoch prechádzala od jedného cvičebného zariadenia k druhému a vôbec sa nezadýchala. Bol presvedčený, že keď nastane jej posledná hodina, sama podíde k hrobu, ľahne si do rakvy a zaklapne nad sebou veko.

„Ešte jedna séria, zvládneš to?“ pokračovala. „Potom všetko po-odkladáme a upravíme.“

Hrabľoš vystrúhal grimasu.

„No tak, chápeš predsa, že tu nemôže zostať nijaký dôkaz našej prítomnosti. A, prosím, prosím, nefajči. Ten zápach nás prezradí.“

Hrabľoš si pomyslel, že Martha mu pripomína tetu z Götebor-gu. Tá stará dáma je už dávno mŕtva, ale bývala učiteľkou a vážila aspoň stopäťdesiat kíľ. Keď niektorý žiak neposlúchal, vyhrážala sa mu: „Ak nebudeš ticho, sadnem si na teba.“ Rozumeli by si. No Martha mala aj kladné vlastnosti. Záležalo jej na ľuďoch. Vykrá-

dala sa z domova do obchodíka na rohu, aby pre všetkých nakúpila ovocie a zeleninu, a neprijala od nich za to nijaké peniaze.

„Zelené potraviny sú zdravé,“ vyhlasovala, víťazoslávne sa usmievala a oči jej žiarili. Tieto tajné výlety sa pre ňu stali hrou a vždy po nich mala dobrú náladu. Niekedy ich dokonca povzbudzujúco potľapkala po líci. Ak by bol malý chlapec, ktorý spadol z bicykla, pravdepodobne by sa jej bol dal objať, aby sa cítil lepšie.

„Čoskoro sa objavia výsledky našej ťažkej práce,“ hovorila Martha. „Vitamíny, trochu uhľohydrátov a potom, priatelia, dobyjeme svet.“

„Len do toho,“ zamrmľal Hrabľoš, keď ho opäť prepadol pesimizmus. Na tom celom bolo niečo podozrivé. Martha pôsobila veľmi cieľavedome. Inštinkt mu našepkával, že má niečo za lubom, čosi väčšie, ako si dokáže predstaviť.

„Dobre, to je nadnes všetko,“ zvolala. „Nezabudnite umyť podlahy a poutierať cvičebné zariadenia. O pol hodiny sa stretneme v mojej izbe.“

Keď sa osprchovali a osviežili, zišli sa u Marthy. Ponúkla ich chutným chlebom a ovocím a Génus priniesol niekoľko fliaš s energetickým nápojom. Na stole bol nový obrus s červenými a bielymi kvetmi.

„Ešte mesiac tréningu a budeme v dostatočne dobrej kondícii,“ oznámil Génus.

„Áno, do marca sa rozpustí sneh. Potom môžeme vyraziť,“ doplnila Martha.

„Čože? Vyraziť?“ čudoval sa Hrabľoš. „Sme hádam na mori? A kam by sme išli? Preboha, už nám prezrad', čo chystáš!“

„Želám si, aby ste boli šťastnejší a veselší, a keď budete fit, potom...“

„Čo potom?“

„Potom, a ani o minútu skôr, sa dozviete to veľké tajomstvo,“ odpovedala.

Bolo dôležité, že zatiaľ o pláne vedela len ona a Génus. Nechcela, aby sa veci vymkli spod kontroly. Ako hovorievala jej mama: „Priveľa kuchárov presolí polievku.“ Okrem toho sa jej páčilo, že majú s Génom spoločné tajomstvo. Bolo príjemné mať výhovu, aby mohli spolu tráviť čas bez ostatných. Nebol to ten najkrajší muž, akého kedy stretla, no uvedomila si, že inteligencia je skutočne niekedy viac ako krása.

Sestra Barbara odložila činky a napravila si čelenku. Zvláštne, v telocvični bolo trochu cítiť cigaretový dym. Prešla k bežeckému pásu a zapla ho. Najsilnejší pach bol práve tam a v skrinke s cvičebným náradím. Postavila sa na pás a rozbehla sa. V miestnosti neboli okná, takže dym nemohol preniknúť zvonka, ak teda nebol na vine ventilačný systém.

Vlastne jej to bolo jedno, v telocvični sa nachádzala len preto, lebo chcela urobiť dojem na Mattsona, riaditeľa Diamantového domu. Povedal jej, že má nádherné telo a ona si ho chcela také zachovať. Ak si zamýšľa toho muža udržať, musí byť pekná a mať pevné stehná. Zatiaľ išlo všetko hladko, hoci v poslednom čase sa stretávali potajomky. Kvôli jeho rodine sa väčšinou schádzali v práci. Barbara však bola presvedčená, že skôr či neskôr svoju ženu opustí. Napokon, priznal, že jeho manželstvo sa skončilo a so ženou sú spolu len na papieri. „Odkedy som Ťa stretol, drahá, po prvý raz v živote som šťastný,“ vyznal sa. Sestra Barbara sa usmiala. Riaditeľ Mattson, alebo Ingmar, ako ho oslovovala, keď boli spolu sami, ju presvedčil, že k sebe patria. *Ach, keby sme opäť išli spolu na dovolenku alebo ešte lepšie, keby sme spolu žili. Možno by som sa stala jeho obchodnou partnerkou.* Nateraz jej však muselo stačiť niekoľko chvíľ osamote v práci a obchodné cesty, na ktoré spolu chodili. Keby však zabezpečila, aby bol Diamantový dom zisko-

vejší, hádam by si uvedomil jej cenu a rozviedol by sa rýchlejšie. Lahla si na karimatku a želala si, aby bol pri nej. Ona a on. Oficiálny pár. *Urychlim to.*

Keď sa postavila, čosi uvidela. *Biely vlas? Čudné. Nijaký zo zamestnancov nemá také vlasy, dokonca ani upratovačky. Nik iný predsa do telocvične nechodí.* Nechýbalo veľa a bola by sa nad tým hlbšie zamyslela, ale zasa pokračovala v snívaní o spoločnom živote s riaditeľom Mattsonom.

7

NA DRUHÝ DEŇ SA PRIATELIA VYBRALI K MARTHE, ABY SI VYPILI jednu z pridelených káv. Odkedy mal Diamantový dom len troch zamestnancov, ľahšie sa im prešmyklo poza ich chrbty. Keď prišli, bol zapnutý televízor. Vzali si šálky, posadali si na gauč a Génus pustil nahrávku.

„Tento program musíte vidieť,“ vyhlásil. „Je to dokumentárny film o švédskych väzniciach.“ Zatiahol závesy.

„Uf, nie,“ zaprotetovala Anna-Greta. To nebola jej obľúbená relácia.

Piati priatelia popíjali kávu so zvyčajnou dávkou morušového likéru, keď sa zrazu krátko po úvode atmosféra zmenila a v ich hlasoch znel hnev.

„To je neuveriteľné!“ vykrikla Christina a zašermovala pilníkom. „Len sa na to pozrite – kriminálnici sa majú lepšie ako my!“

„A všetko im platíme z našich daní,“ odfrkla si Anna-Greta.

„Časť peňazí ide aj na starostlivosť o starých ľudí,“ informoval Génus.

„Veľa to nie je. Mestské rady by radšej budovali športové haly ako domovy dôchodcov,“ namietla Anna-Greta.

„Politici by mali skončiť v base,“ vyhlásila Martha a vynechala očko. Bolo ťažké pliesť a zároveň sledovať televízor.

„Veď tam sa chystáme my,“ zvolal Génus a Martha ho pohotovo kopla do holene. Dohodli sa predsa, že sa s tým nebudú po-

náhľať. Ostatní by sa k nim nepridali. Počas programu sa ozývali štiplavé poznámky a Anna-Greta už dlhšie nevydržala byť ticho. Napravila si uzol, do ktorého mala zopnuté vlasy, ruky si zložila na kolená a prísne sa okolo seba poobzerala.

„Ak sú na tom väzni lepšie, doparoma, prečo tu ešte stále sedíme?“

Nastalo hrobové ticho. Martha na ňu v úžase hľadela, ale rýchlo sa prispôsobila situácii.

„Presne tak. Uskutočnime malú lúpež a dostaňme sa do väzenia.“

„Teraz žartuješ, však?“ spýtala sa Anna-Greta a zvláštne sa zachichotala. Nebol to jej typický erdžavý smiech.

„Lúpež? Len cez moju mŕtvolu!“ hlasno zaprotestovala Christina, ktorú vychovali v kresťanskej viere. „Nepokradneš, amen a hotovo!“

„Zamysli sa nad tým. Prečo nie?“ nabádala ju Martha, vstala a vypla televízor. „Čo už len môžeme stratit?“

„Si pomätená. Najprv chceš, aby sme cvičili, a teraz sa z nás majú stať kriminálnici? Toto bláznovstvo nemá konca!“ rozčuľoval sa Hrabľoš.

„Iba som chcela vidieť, ako zareagujete,“ klamala Martha.

Všetci si uľahčene vydýchli a čoskoro sa rozhovor zvrtol na inú tému. Keď ostatní odišli, Génus sa ešte chvíľu zdržal.

„Myslím, že dostali čosi na zváženie,“ povedal. „Videli svet mimo domova dôchodcov.“

„Áno, bol to prvý krok. Teraz dáme cestu kysnúť,“ premýšľala nahlas Martha.

„Čoskoro odtiaľto utečieme.“

„Presne ako hovoríš,“ súhlasila.

Prešiel týždeň a televízny dokument nik nespomenul. Akoby sa tej témy obávali, neopovážili sa ju nadhodiť. Kým Martha číta-

la svoju novú detektívku *Vražda v domove dôchodcov*, Génus mal plné ruky práce. Zostrojil rameno s odrazovým sklíčkom, ktoré sa dalo upevniť na chodúľku, aby ich v meste nezrazilo auto, a dokončoval svoj vynález týždňa.

„Pozri sa na toto, Martha,“ oslovil ju a podal jej červenú šiltovku s piatimi malými dierkami. „Stlač špic čiapky a uvidíš.“

Martha to urobila a miestnosť zaplavil lúč svetla.

„Lepšie ako čelovka. Šiltovka s LED svetlom je na lúpež ako stvorená.“

Martha vyprskla do smiechu.

„Si veľmi šikovný,“ pochválila ho a v hlase jej zaznela neha.

„Potrebujem však viac LED žiaroviek.“

„Nuž, ak dokážem zísť po ovocie a zeleninu do obchodu na rohu, iste sa dostanem aj do predajne s elektronikou. Je šialené, že musíme nakupovať potajomky. Spomínaš si na reklamu na domov dôchodcov? Tvrdila, že nás tam čaká prvotriedny život po sedemdesiatke.“

„Ak pôjde všetko podľa plánu, tak sa budeme mať ešte lepšie,“ vyhlásil Génus a nasadil si šiltovku. „A vo väzení k nám určite budú milí, pretože sme starí.“

„Predstava, že sa staneme lupičmi, je vzrušujúca. Nemám pravdu? Najprv je potrebné dobre plánovať, samotná lúpež je poriadne napínavá, a nakoniec nás čakajú nové zážitky vo väzení.“

„Presne tak. Nie sme už schopní skákať s padákom alebo cestovať okolo sveta, no aj takto čosi dosiahneme.“ Génus sa zahľadel von oknom a na tvári mal zasnený výraz.

„Musíme vymyslieť zločin, ktorý nikomu neublíži,“ plánovala Martha.

„Hospodárska kriminalita je dostatočne závažná, aby nám zabezpečila trest odňatia slobody, a možno by sme na ňu nalákali aj ostatných,“ pokračoval Génus. „Za ideálnych podmienok by sme mali krahnúť tým, ktorí sú extrémne bohatí.“

„Tak sa zvýšia naše osobné fondy,“ dumala Martha. „Obídeme tých milých bohatých ľudí, ktorí prispievajú na charitu a výskum. Sústredíme sa na typy, čo neplatia dane a bažia po peniazoch. Ich okradneme.“

„Kapitalistických predátorov, vydieračov a...“

„Áno, chamtivých mamonárov. Boháči sa vždy porovnávajú s majetnejšími a potom chcú viac. Ak sa nevedia podeliť, tak im s tým pomôžeme. Vlastne im tým preukážeme službu.“

„Máš pravdu, hoci oni to tak asi vidieť nebudú,“ reagoval Génus.

Keď bol mladý, mal málo peňazí, rovnako ako jeho priatelia v Sundrybergu. Jeho otec pracoval v továrni Marabou a Génus si privyrábal ako poslíček. Továreň mala v podstate dobré vedenie. Vybudovalo park, kde mohli zamestnanci s rodinami oddychovať. Génus bol nadšený a k starým pánom v cylindroch prechovával úctu. Rozumeli, že sa treba podeliť. V Sundrybergu sa mu tak páčilo, že hoci po skončení inžinierskeho štúdia dostal ponuky na prácu a bývanie v Štokholme, zostal tam. Najprv pracoval pre elektrikársku spoločnosť, no po smrti rodičov si otvoril vlastnú dielňu na prízemí domu, kde bývali. Po prvý raz sa skutočne presťahoval až do Diamantového domu.

„Všetko, čo ukradneme, pôjde do Lúpežného fondu,“ pokračovala Martha. Z lona si vzala pletenie, rozvinula kľbko vlny na gauči a ďalej robila zadný diel vesty.

„Lúpežného fondu?“ začudoval sa Génus.

„Mohli by sme v ňom zhromažďovať peniaze, ktoré by slúžili ako príspevky na kultúru, starostlivosť o starých ľudí a na iné veci, ktoré štát zanedbáva. To by bolo fajn, čo myslíš?“

Génus súhlasil a takto sa rozprávali až do noci. Keď nastal čas uložiť sa, rozhodli sa, že sa zamerajú na miesto, kde žije najviac bohatých ľudí. Plánovali skutočnú lúpež. Takú, ktorú predtým videli len v kine.

KEĎ MARTHA A JEJ PRIATELIA Z DIAMANTOVÉHO DOMU VYSTÚPILI z taxíka pred hotelom Grand v Štokholme, začalo slabo snežiť. Martha si uvedomila, že asi celkom nezapadajú do davu. Génus mal na hlave svoju červenú šiltovku a ostatným trčali z chodúľok ramená s odrazovými sklíčkami.

„Bol by som nerád, keby sa niekomu z vás v takom veľkom meste niečo stalo,“ povedal im Génus. Jeho chodúľka pôsobila dosť robustne. Oceľová konštrukcia bola po bokoch väčšia ako Marthina. *Musím sa ho spýtať, čo s ňou urobil.*

„Ludia, ktorí chodia do hotela Grand, zvyčajne dávajú prepitné,“ informoval ich jeden z taxikárov.

„Dobrý človeče, my nejdeme do toho hotela. Chystáme sa tra-jektom na ostrovy,“ odpovedala Martha.

„Prečo klameš?“ zašepkala Anna-Greta.

„Musíš si uvedomiť, že každý poriadny kriminálnik zanecháva falošné stopy,“ vysvetlila Martha.

„Čoskoro dostanete to najväčšie prepitné vo svojom živote,“ zapojil sa Hrabľoš, za čo si vyslúžil od Génia štuchanec pod rebrá.

„Pst! Buď trocha diskretný!“

„To hovorí ten pravý! Aspoň si na tej čiapke vypni svetlá.“

Génus nahmatal tlačidlo a zhasol. Martha poskladala rameno s odrazovým sklom a naznačila Géniovi, aby urobil to isté. Radšej neriskovať. Svedkovia si vždy všimnú zvláštnosti.

„A teraz sa začína veľké dobrodružstvo,“ oznámila Martha, keď taxikári dostali svoje prepitné a odišli. Pozrela sa na hotel Grand a kývla hlavou ku Géniovi. To, o čom sa najprv iba zhovárali a čo považovali za vtip, sa práve stalo realitou, hoci ich stálo veľa síl, aby to uskutočnili. Trvalo im niekoľko týždňov, kým presvedčili ostatných, a Martha sa v duchu obávala, že niektorý z nich nakoniec zo spoločného dobrodružstva vycúva. Tak veľmi si priala užiť si život predtým, ako skončia za mrežami. Mala nočné mory, že niekto to v poslednej chvíli vzdal alebo ešte horšie, prezradil ich skôr, než stihli ako Liga penzistov pripraviť svoj prvý záťah.

Dať skupine meno bol Christinin nápad a názov Liga penzistov považovali všetci za dokonalý. Znel ako dôležité a tajomné krycie meno. Gangsterskí penzisti, ktorý navrhla Martha, zavrhli, lebo pôsobil až príliš kriminálne.

Vďaka sestre Barbare bola premena bezmocného starca na perspektívneho zločincina oveľa rýchlejšia. Martha zašla do predajne s elektronikou, aby nakúpila súčiastky pre Génia, ale jeho písmo bolo také nečitateľné, že ani ona, ani predavač ho nedokázali rozlúštiť.

„Budeme musieť vášmu priateľovi zavolať,“ povedal a Martha mu bez váhania dala Géniovo číslo. Prineskoro si uvedomila, že všetky súkromné hovory idú cez hlavnú linku Diamantového domu.

„Je tu so mnou jedna staršia pani s chodúľkou, ktorá chce čosi kúpiť, ale neviem, čo to je,“ vysvetlil predavač žene v telefóne. Martha sa márne snažila hovor prerušiť. Sestra Barbara pochopila, že sa niekto vykradol z domova bez povolenia. O týždeň neskôr začali v Diamantovom dome meniť zámky a Martha plakala Géniovi na pleci, presvedčená, že je po všetkom.

„Martha, drahá, nebuď smutná. Raz sa náš kriminálny život začne. Musíme sa odtiaľto dostať skôr, ako namontujú nový záмок na vchodové dvere.“

Potom si sadol k počítaču.

„Chystali sme sa zistiť, kde žijú boháči. Je to tu!“ usmial sa a otvoril domovskú stránku hotela Grand v Štokholme. „Teraz si tam objednáme izby.“

„V hoteli Grand?“ prehltna naprázdno Martha. Z malého farmárskeho domčeka na vidieku za Brantevikom cez dvojizbový byt v južnej časti Štokholmu až do najelegantnejšieho hotela v Štokholme? Rodičia jej hovorievali, že by sa mala uspokojiť s tým, čo má. Toto však bola nová etapa jej života, preto potlačila nervozitu a vrhla sa do nej: „Áno, samozrejme. Je to jasná voľba.“

„Vidím tu špeciálnu ponuku s kvetmi, so šampanským a s ovocím, takže všetci budeme mať dobrú náladu.“

„A čo čerstvé jahody?“

„Samozrejme,“ pokračoval Génus veselo, no zrazu sa zarazil. „Čo ak sa Christine a Anne-Grete v hoteli príliš zapáči? Možno potom nebudú chcieť ísť do väzenia.“

„To je riziko, s ktorým musíme počítať,“ skonštatovala Martha. „Život v luxuse sa po dlhom čase môže stať nudným. Aspoň si to myslím.“

Génus sa posúval po obsahu stránky a objednal najdrahšie hotelové apartmány a špeciálnu ponuku pre každého. Marthou prebehlo príjemné vzrušenie.

„Máme presne štyridsaťosem hodín, aby sme to uskutočnili,“ oznámil Génus a vypol počítač. „V pondelok príde zámočník a dovtedy musíme zmiznúť.“

V nedeľu večer sa všetci piati s chodúľkami a s vychádzkovými palicami vykradli z domova dôchodcov. Bol prvý marcový týždeň, obloha mala ešte sivý nádych a trocha poletoval sneh, ale to im neprekážalo. Čakala ich nová životná etapa. Dobrodružná éra. Martha zatvorila pivničné dvere a zamkla ich. Potom zovrela pery a pohrozila Diamantovému domu zaťatou pästou: „Lotri!

To ste! Zašli ste príďaleko, keď ste nám zobrali vianočné ozdoby! Počujete?!“

„Čo si práve hovorila?“ čudovala sa Anna-Greta, ktorá bola nahluchlá.

„Jeden sa postí, druhý sa hostí.“

„Aha, to,“ pochopila Anna-Greta.

„Teraz si musíme zabezpečiť odvoz,“ rozhodla Martha, priťahla si kabát tesnejšie k telu a viedla ich k stanovištu taxíkov. O polhodinu neskôr stáli pred hotelom Grand. Keď zaplatili taxikárom a blížili sa k vchodu, Martha zastala. Zbožne sa na starý hotel zahľadela.

„Aká krásna budova!“ zvolala. „Škoda, že sa už také nestavajú.“

„Museli by zatvoriť školy architektúry,“ konštatoval Hrabľoš. „Nerozumiem, prečo sú povinní roky študovať, keď navrhujú len štvorcové bloky domov. To som zvládol ako štvorročný a moje kresby boli krajšie.“

„Tak si sa mal stať architektom.“

„Vitajte v hoteli Grand!“ prerušil ich príťažlivý vrátnik a uklo-nil sa.

„Veľmi pekne ďakujeme,“ odpovedala Martha a usilovala sa pôsobiť ako svetáčka. Hoci mala na tvári široký úsmev, hlas ju vždy zradil a ukázal, že nie je taká sebavedomá. Byť na úteku a zároveň sa stať zločincem bolo v jej veku dosť stresujúce.

CHODÚLKY SA HLADKO KLZALI PO KOBERCI. MARTHU TEŠIL POHĽAD NA JEHO TMAVOMODRÝ OKRAJ S KRÁSNYMI ZLATÝMI KORUNAMI. *Kolko príslušníkov kráľovskej rodiny tu muselo bývať*, pomyslela si.

Chvíľu trvalo, kým sa ubytovali, pretože zamestnanci hotela si diskrétno overovali stav ich bankového konta. Našťastie, Anna-Greta mala dostatočne veľké úspory, aby zaplatila za všetkých, no aj tak boli nervózni. Ostatní mali len o trochu viac ako výšku svojho dôchodku a nik ešte nenavštívil takéto zariadenie. Nakoniec recepční potvrdili rezerváciu a s úsmevom im popriali príjemný pobyt.

„Hľadáme druhé dvere vľavo za schodmi,“ oznámil Génus a viedol ich. „Dievčatá, vy si môžete vziať apartmán princeznej Lilian, kde zvyčajne bývajú celebrity, a my s Hrabľošom budeme bývať vo dvoch luxusných izbách.“

„Bože na nebesiach, to bude predsa hrozne drahé!“ zvolala Anna-Greta, účtovníčka každou žilkou.

„Drahá moja, zabudla si? Nemáme v úmysle zaplatiť,“ zašepkala Martha.

Opierali sa o chodúľky a dobre naladení kráčali po chodbe. Po toľkom cvičení ich vlastne ani nepotrebovali, ale vedeli, že sa im zídu. Martha sa usmiala. Kto by podozrieval zo zločinu starú paniu s chodúľkou? Okrem toho, košík v prednej časti sa hodil na úschovu lupu.

Pomaly napredovali, až uvideli dvere naľavo.

„Tu je to,“ poznamenal Génus spokojne, otvoril a vstúpil. Ostatní ho nasledovali. Oči mal ako päste. „Poviem vám, na Sundberg sa to teda vôbec nepodobá.“

„Bože sladký, to je pohľad! Celá izba žiari, akoby bola zo zlata!“ zvolala Christina.

„Aké pekné červené čalúnené stoličky. Takto naozaj žijú bohatí ľudia?“ čudoval sa Génus.

„Nezdá sa vám, že tu cítiť akosi veľa parfumu?“ zamrmal Hrabľoš.

„Neodvážim sa ani vstúpiť. Videli ste tie zrkadlá a nádherné umývadlá? Je to apartmán princeznej Lilian?“ spýtala sa Anna-Greta.

„Nie som si istý,“ zamrmal Génus. „Mám pocit, že je tu priveľa zrkadiel.“

„Osem. V jednej miestnosti,“ spočítala Martha. „A pozrite sa na tie luxusné lustre, mramor a lampy nad umývadlami!“

„No kde sú posteľe?“ premýšľala nahlas Christina, ktorá bola unavená a túžila si oddýchnuť.

„Postele?“ Génus sa poobzeral po miestnosti. V tej chvíli začuli známy zvuk.

„Nech sa prepadnem! Toto sú toalety?“ uškrnul sa Hrabľoš. „Čudoval som sa, prečo je tu osem umývadiel.“

So smiechom opustili dámske toalety a premiestnili sa k výťahom. Génus prešiel kartou cez čítačku a stlačil ôsme poschodie.

„Ospravedlňujem sa. Asi som bol mimo. Apartmán princeznej Lilian je na najvyššom poschodí.“

Kým sa viezli, Martha bola ponorená do svojich myšlienok. To, že si pomyľili toalety s luxusným apartmánom, nebolo dobré znamenie. Keď boli takíto popletení triezvi, čo sa stane, ak si pri bare dajú pohárik? Či nebudaj dva.

„TAK, A ČO BUDEME ROBIŤ TERAZ?“ SPÝTALA SA CHRISTINA, KEĎ niekoľko ráz obišla dookola izbu a bola ohromená možnosťami výberu, ktoré sa jej naskytli. Najviac ju fascinovalo množstvo televízorov a všetky zapla. „Neviem sa rozhodnúť, na ktorý sa mám pozeráť, a je tu aj toľko iných vecí.“

Obzerala sa okolo seba, omráčená prepychovými izbami a ich zariadením. Má sa usadiť v knižnici, hrať na klavíri, sledovať film v privátnej kinosále alebo sa posadiť do najbližšieho obrovského kresla? Lákala ju i veľká vaňa s krásnou mozaikou a priestranná sauna. Chyžná ich informovala, že si tam môžu zapnúť zelené či modré osvetlenie a pustiť zvuky džungle. Uvažovala, že si ľahne a trocha oddýchne vo veľkej manželskej posteli, z ktorej mala cez okno nádherný výhľad na kráľovský palác na druhej strane jazera.

„Môžeš pozorovať hviezdy, v apartmáne máš teleskop,“ navrhol Génus. „Namier ho na palác. Som presvedčený, že kráľ robí niečo vzrušujúce.“

„On tam predsa nebýva!“ namietla Martha.

„Čo tam po teleskopoch a televízoroch. Kde je záchod?“ zisťoval Hrabľoš a obzeral sa.

„Jeden je vpravo, druhý v kúpeľni a potom sú tu ešte dva,“ informovala ho Christina.

„Dobre, jeden mi úplne postačí, štyri sa naraz použiť nedajú!“ zašomral.

„Máme aj rovnaký počet správ. Môžeš ich vyskúšať všetky,“ žartovala Martha.

Keď sa vybalili, usadili sa do kresiel, v rukách držali šampanské a chystali sa prediskutovať svoj úmysel.

„Plánovanie je dôležité,“ začal Génus. „Musíme zmapovať celý hotel. Pôjdeme do kúpeľov, pri bare si dáme drink, navštívime knižnicu, najeme sa v reštaurácii a zamiešame sa medzi hostí. Zistíme, kde sa zdržujú tí najbohatší, a potom udrieme.“

„Ja som to už zistila. Nachádza sa tu štyridsaťdva luxusných apartmánov a väčšina hostí chodí do kúpeľov a do bazéna,“ oznámila Anna-Greta. „Hodinky a náramky si musia uložiť do skriniek.“

„Skvelé! Ukradneme ich cennosti. Jednoduché ako facka. Potom lup ukryjeme, aby sme ho mohli použiť, keď sa dostaneme z väzenia,“ navrhla Martha.

„Mám pocit, že čítaš priveľa detektívok,“ zamrmľal Hrabľoš.

„Veru nie. Mnohí zločinci si odsedia trest a neskôr si na slobode užívajú peniaze. Ako britskí vlakoví lupiči.“

„Budeme teda nasledovať ich príklad,“ rozhodla Anna-Greta. Oči jej od vzrušenia žiarili.

„Tak poďme do kúpeľov a poobzerajme sa tam. Zároveň si môžeme zacvičiť v bazéne,“ navrhla Martha.

„Nie, nie. Neprišli sme sem predsa trénovať...“ zvolal Hrabľoš a zastavil sa tesne predtým, ako stihol vysloviť: „... ty fitnessová maniačka.“

„Ak ukradneme veľa vecí, kam ich schováme?“ zisťovala Christina.

„Niečo vymyslíme,“ odpovedala Martha a zapýrila sa, lebo to jej doteraz nenapadlo.

„Počúvajte. Musíme tú lúpež spáchať skôr, ako nás nájdú. Urobme to zajtra alebo pozajtra,“ navrhol Génus. „A potom tu ešte chvíľu pobudneme.“